

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562
อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู*
PEOPLE' S POLITICAL PARTICIPATION AFFECETING 2019 GENERAL ELECTION
AT SIBUNRUANG DISTRICT, NONG BUA LAMPHU PROVINCE

พระมหาชาติเชื้อ วชิรญาณ, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, อนุปุม โชวเกษม
Phramahachartchue Vachirayano, Termsak Thongin, Anupum Showkasem
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: Chatchua253960@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด 109,771 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและเชิงอนุมานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 2. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 3. ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ทั่วถึงและต่อเนื่อง จึงทำให้ประชาชนไม่มีเวลาติดตามข้อมูลข่าวสาร ทางการเมือง และยังขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง; การเลือกตั้ง; ประชาชน

Abstract

The objectives of this thesis were: 1. To study the level of people's participation affecting the election 2. To compare the level of people's participation affecting the election classified by individual factors 3. To study the problem of people's political participation in the 2019 elections, Sibunruang District Nong Bua Lamphu Province It is a combined research method. Data were collected from a sample of 398 people, which were randomly sampled from a total population of 109,771 people using questionnaires as a tool. Descriptive and inferential data analysis with statistical package. The qualitative research used in-depth interviews with 9 key informants or people using descriptive content analysis.

Findings were as follows: 1. the people's political participation which influenced elections was at a high level. The mean was 4.12 2. The comparison results showed that People of different sexes, ages, occupations, and incomes resulting in political participation in elections different overall 3. The problem of political participation of the people affecting the election revealed that the people had incomplete and continuous perception of information. As a result, people do not have time to follow political information and lack participation in political activities.

Keywords: Political participation; Election; Population

บทนำ

ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกขึ้น เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 มีวิวัฒนาการมานานกว่า 88 ปี โดยที่กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันมีองค์กรอิสระ คือ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาสมาชิกท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งทุกระดับเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมปราศจากการชี้นำของอำนาจใด ๆ หรือการใช้อิทธิพลครอบงำ (ยงยุทธ พงษ์ศรี, 2561) ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ของประชาชนรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับบัญญัติไว้ว่าประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองประเด็นใดได้บ้าง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการมีส่วน

ร่วมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยสังคมใด จะมีความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จาก การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสังคมใดที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงในทางตรงข้ามสังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำแสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำกล่าวได้ว่า หัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมในการปกครองของพลเมือง ซึ่งนอกจากเป็นการสะท้อนการยืนยันในสิทธิเสรีภาพ ของสมาชิกในสังคมแล้ว ยังเป็นการยืนยันถึงความ เสมอภาคของสมาชิกของสังคมอีกด้วย ซึ่งในส่วน ของกระบวนการทางการเมืองนั้นการมีส่วนร่วม ทางการเมืองแท้จริงคือการแสดงออกซึ่ง กิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมกิจกรรมเหล่านี้ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก กับองค์กร ทางการเมืองรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน กับรัฐบาลการแสดงออกซึ่ง กิจกรรมทางการเมือง เหล่านี้คือกระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ ประชาชนต้องการ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์ประกอบทางการเมืองที่ ครอบคลุมระบบปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองทั้งหมดจะทำให้เข้าใจบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลและองค์กรทางการเมืองได้ ชัดเจนยิ่งขึ้นดังนั้นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะเป็นกระบวนการทางการเมืองจึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการ อบรมกล่อมเกลารับรู้ทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อ และพฤติกรรมทางการเมืองของ ปัจเจกบุคคลในแต่ละสังคมที่เรียกว่า วัฒนธรรมทางการเมือง (ลิขิต ธีรเวคิน, 2543)

โดยปัญหาของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนั้นเกิดจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และประชาชน ขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองและความสำคัญของการ มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยที่โครงสร้างกฎหมายและกระบวนการนโยบาย ยังไม่ เอื้อต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเพียงพอ การขาดแคลนผู้มีทักษะในการใช้เครื่องมือสร้าง กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองและความ พร้อมของประชาชนปัญหาด้านความพร้อมของภาครัฐ การไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจนที่จะบอกให้ ทราบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วหรือยัง หรือหน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากนักน้อยเพียงใด ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถทำงานให้ดีขึ้นได้เพราะ ไม่มีมาตรฐานในการทำงานที่ชัดเจน แนวโน้มของระบอบประชาธิปไตยซึ่งกำลังดำเนินไปในทุก วันนี้การเพิ่มขึ้นของการให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของรัฐบาล (นิยม เวชกามา, 2561)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการเลือกตั้งถือเป็นเงื่อนไขพื้นฐานประการสำคัญของการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นกระบวนการทางการเมือง ที่ทำให้ประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง ด้วยการแสดงเจตจำนงของตนใน การใช้สิทธิออกเสียงเลือกผู้แทนราษฎรเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อนำอำนาจอธิปไตย ที่เป็นของประชาชนมาใช้ในการบริหารประเทศ ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จำเป็นต้องเป็นระบบการเลือกตั้งที่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมสำคัญในระบอบประชาธิปไตย

ดังนั้นจากความเป็นมาและปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภูอย่างไร เพื่อนำหลักผลการศึกษาไปให้ให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอำเภอสรีบุญเรือง ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยโดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธีมีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู 109,771 คน คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน ตัวแทนกรมการปกครอง จำนวน 1 คน ตัวแทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 1 คน นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 1 คน และนักวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป รวมทั้งหมด 9 รูปหรือคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ แบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 2) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และ 3) ด้านการติดตาม

ตรวจสอบการเลือกตั้ง ในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือ โดยการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในเขตอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 398 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาข้อมูลจากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง และเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าความถี่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Stepwise MRA) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และศึกษาภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เพื่อยืนยันผลการศึกษาเชิงปริมาณจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 ในเขตอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ.2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$, $S.D.=0.49$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับความคิดเห็นของประชาชนได้ดังนี้ ด้านการการรณรงค์หาเสียง มีระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.30$, $S.D.=0.64$) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีระดับมาก ($\bar{X}=4.06$, $S.D.=0.64$) ด้านการติดตามตรวจสอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, $S.D.=0.63$) ตามลำดับ

2. สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จากการทดสอบสมมติฐานพบผลการศึกษาดังนี้

สมมติฐานที่ 1 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD

สมมติฐานที่ 4 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 5 พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกได้ดังนี้

3.1 ด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า ปัญหา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู คือ ประชาชนยังขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ที่ไม่ทั่วถึงและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต่อเนื่องและประชาชนบางส่วนยังไม่เห็นถึงความสำคัญความสำคัญของการออกไปใช้สิทธิเท่าที่ควรแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู คือ ประชาสัมพันธ์ปลูกฝังอุดมการณ์สร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องทางการเมือง สร้างความเข้าใจและความสำคัญของการไปใช้สิทธิ และจัดประชุม สัมมนา เสวนา ให้ความรู้ความเข้าใจ และรับฟังปัญหาเพื่อที่จะสร้างการมีส่วนร่วมร่วมกันของเจ้าหน้าที่และประชาชน

3.2. ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ปัญหา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู คือ การได้มาซึ่งนักการเมืองและระบบเดิม ๆ ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาทางการเมือง ประชาชนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการไปใช้สิทธิแต่ละครั้งมีขั้นตอนยุ่งยากและใช้เวลานาน แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู คือ มีการจัดอบรมให้ความรู้ประชาชนให้นึกถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมทำความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมือง และรัฐควรนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเลือกตั้ง

3.3 ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง พบว่า ปัญหา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู คือ การนับคะแนน หรือการคำนวณคะแนนผิดพลาด คะแนนไม่ตรงกับผู้ใช้สิทธิและประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมในการเข้ามามตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งซึ่งประชาชนรู้และเคารดตอกฎหมายการเลือกตั้ง และก่อนเลือกตั้งก็ได้ร่วมรณรงค์หาเสียงการเลือกตั้งให้เกียรติดังและกัน เช่น ได้ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้ติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง เช่น มีส่วนร่วมติดตามการนับคะแนนผลการเลือกตั้งซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนัดดา นราศร (2553) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรารณา ไวมงคุณ (2552) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยพระมหาวิชญ์ จิรวุฒนเมธี (2562) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1. ด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอสรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการติดตามและรับรู้ข่าวสารในการเลือกตั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ ป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต และได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ หรือเชิญชวนให้ประชาชนรับรู้ถึงความสำคัญในการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะก่อให้เกิด ทศนคติที่ดี ทำให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทราบถึง วันเวลาและสถานที่หรือข้อควร ปฏิบัติก่อนไปเลือกตั้ง เพื่อที่จะไม่ให้ประชาชนเสียสิทธิหรือโดนตัดสิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ สุจินตนา โสภาเวทย์ (2552) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการรณรงค์หาเสียงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาณรงค์ ธมมเมธี (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการ

เลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

2. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการตื่นตัวทางการเมือง ซึ่งมีผลมาจากการทำหน้าที่ของนักการเมือง หรือนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่เคยหาเสียงไว้ การทำผิดกฎหมายและไม่เคารพต่อกฎหมาย บ้านเมือง การไม่รับฟังความเห็นต่างของประชาชน สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการเลือกบุคคลที่จะไปใช้อำนาจแทนตนเองในการบริหารประเทศหรือนิติบัญญัติ ผลเหล่านี้จึงเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองมากขึ้น ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อที่จะเลือกบุคคลที่มีจริยธรรม มีคุณธรรมไม่ผิดกฎหมายและเคารพต่อกฎหมาย บ้านเมืองผู้ที่ตนเองไว้วางใจที่จะมอบอำนาจให้ เพื่อเป็นตัวแทนตนเองโดยผ่านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิวิภา อุดมกัน (2553) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุรเดช สุเมธโส (2562) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ด้านการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหลักธรรมาธิปไตยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชปภาดา ธนวโรตม (2557) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

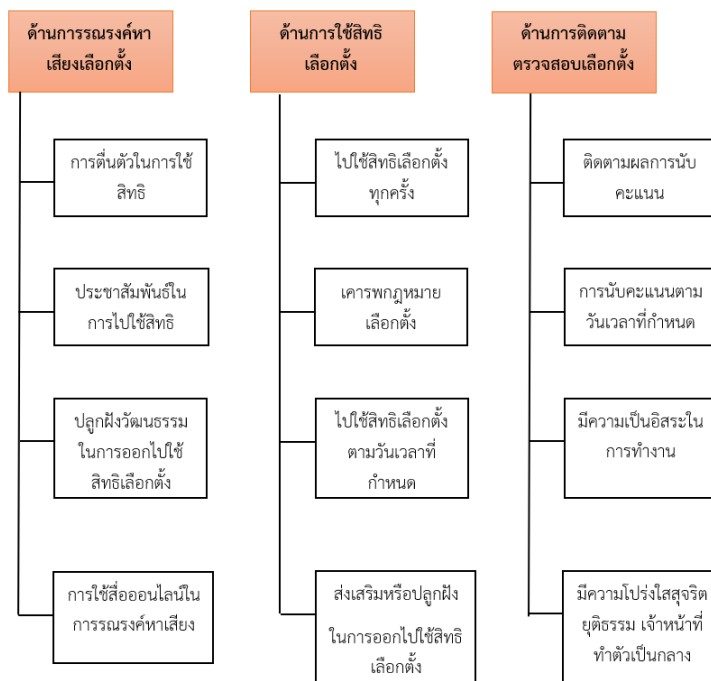
3. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 ในเขตอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้นมีการเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานและตรวจสอบของหน่วยงานภาครัฐตั้งแต่เริ่มต้นการร่วมตรวจสอบคุณสมบัติของนักการเมือง การทำหน้าที่ของรัฐมีความเป็นกลางในการทำหน้าที่หรือไม่ การร่วมสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้งต่าง ๆ การทุจริตการเลือกตั้ง การนับคะแนน และการทำหน้าที่ของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์

สารศรี (2552) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาณรงค์ ธมมเมธี (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของพระนิคม จันทธมโม (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการเมืองการปกครองตามแนวทางธรรมาธิปไตย ในเขตเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองการปกครองตามแนวทางธรรมาธิปไตย ในเขตเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้จากการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ค้นพบองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยตามภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการเลือกตั้ง พ.ศ.2563 อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ดังนี้

1. ด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง คือ การประชาสัมพันธ์หรือชักชวนประชาชนโดยผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ ใบปลิว ป้าย และสื่อออนไลน์ เป็นต้น เป็นการเชิญชวนที่มีทางเลือกหลากหลายเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและรับทราบข้อมูลทุกระดับและทุกชนชั้นทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลรับรู้ถึงวันเวลาและสถานที่หรือการเตรียมตัว การรับฟังนโยบายในการหาเสียงของพรรคการเมือง การปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับในการเลือกตั้งเป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ การที่ประชาชนไปใช้สิทธิและทำหน้าที่ของตนเองตามกฎหมาย รัฐธรรมนูญ และเคารพต่อกฎหมายเลือกตั้ง หรือสถานที่เลือกตั้ง เพื่อที่จะคัดสรรหรือเลือกตัวแทนในการไปทำหน้าที่แทนตนเองโดยผ่านระบบรัฐสภา การไปใช้สิทธิทุกครั้งและตามวันเวลาสถานที่ที่กำหนดเป็นการเห็นความสำคัญเลือกตั้ง เป็นการแสดงออกถึงการตื่นตัวทางการเมืองการเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย การไปใช้สิทธิเป็นการรักษาระบอบประชาธิปไตยและทำให้ระบอบการปกครองนี้สามารถดำเนินไปได้ ทำให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ

3. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง คือ ติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของนักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีการทำงานเป็นกลาง สุจริต หรือเที่ยงธรรม มีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การตรวจการนับคะแนนตรงตามวันเวลา หรือการคำนวณคะแนนเป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้หรือไม่ และการทำหน้าที่ของนักการเมืองได้ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติตามกฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ มีคุณธรรมและจริยธรรมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การทำหน้าที่ตรวจสอบหาข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในองค์กร มีการรับฟังการร้องเรียนถึงปัญหาต่าง ๆ แล้วมาแก้ไขเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเลือกตั้งครั้งต่อไป เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐมากขึ้น มีการทำงานร่วมกันจะช่วยสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีแก่เจ้าหน้าที่และประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มีนโยบายในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การจัดเวทีเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกทางการเมือง
2. มีนโยบายส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
3. มีนโยบายส่งเสริมให้นักการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนร่วมกับประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จัดให้มีเวทีแสดงความคิดเห็น หรือการแถลงนโยบายในการรณรงค์หาเสียง
2. จัดอบรมปลูกฝังอุดมการณ์ สร้างจิตสำนึกในทางการเมืองให้กับประชาชน
3. ตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการปรับปรุงข้อมูลให้ประชาชนรับรู้ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนไปเลือกตั้ง
2. ควรวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อภาครัฐ
3. ควรวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพรรคการเมืองและประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- จีราภรณ์ สารศรี. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนใน องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นุชปภาดา ธนโรตม. (2557). พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นิยม เวชกามา. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนชาวสกลนครตามแนวพุทธทศจิตวิทยา (ดุขุณินิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธจิตวิทยา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปรารธนา ไวมงคุณ. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแฝก อำเภอปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปวีณา อุดมกัน. (2553). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์การพัฒน). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- พระนิคม จันทมโม. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการเมืองการปกครองตามแนวแห่งธรรมาธิปไตย ในเขตเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาณรงค์ ธรรมเมธี. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวิษณุ จิรวุฒนเมธี. (2562). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดชัยภูมิ (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุรเดช สุขเมธโส. (2562). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในตำบลตำผามอก อำเภอคลองจังหวัดแพร่ (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยงยุทธ พงษ์ศรี. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี ปี พ.ศ. 2562 (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารการเมือง). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ลิขิต อีระเวคิน. (2543). การเมืองการปกครองไทย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุจินตนา โสภาเวชย์. (2552). การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้องอำเภอมะเมือง จังหวัดหนองคาย (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนัดดา นราศร. (2553). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนบ้านหนองใหญ่ ตำบลแก่งเลิงจาน อำเภอมะเมือง จังหวัดมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

